

toplumsal özgürlük

10 TL / Nisan 2024

BU KÖHNE DÜZENİ YIKALIM
YAŞASIN 1 MAYIS
DEMOKRATİK CUMHURİYETİ KURALIM

Bu köhneleşmiş düzen halka kan ve sömürden başka bir şey vadetmiyor. Çalışarak yaşamı devam ettirmek imkansız. Ne alınan ücret yaşamaya yetiyor ne de ölmeden çalışmak mümkün. İşte İstanbul'da işlerinin başında yanarak ölen 29 işçi, işte motokuryeler ve daha niceleri.

Ülkede elde edilen toplam gelirin yarısı asalak bir azınlığın elinde. Gelirden en az pay alan çoğunluk ise açlıkla cebelleşiyor. Ve bu uçurum her geçen an gittikçe artıyor. Ücretler eridikçe tepki artıyor. Bu duruma direnen sendikalar ve işçiler patron-kolluk gücü-diyanet üçgeninde ezilmeye çalışılıyor. Ama kimse yaşadığına razı değil. Gittikçe derinleşen ve yayılan yoksulluk AKP-MHP iktidarının ekonomi politikalarının sonucudur.

Seçimden hemen sonra sermaye temsilcilerinin iktidara verdikleri destek boşuna değildir. Şimdi seçimlerde açığa çıkan ve iktidarın meşruluğunu sarsan tepkiyi sokağa, meydanlara dökme vaktidir. Şimdi bu köhne düzeni yıkmaya, demokratik cumhuriyeti kurmaya doğru bir adım atma vaktidir.

**Haydi 1 Mayıs'a!
Haydi meydanları zapt etmeye!**

Kazanma ruhuyla 1 Mayıs'a

Şimdi artık AKP-MHP iktidarının kaderine kaybetmek yazılmıştır. Şimdi artık herkesin hakkını alma zamanıdır. Dış ile tırnak ile direne direne. Aynı Van'da olduğu gibi. Aynı Agrobay işçilerinin yaptığı gibi.

Yerel seçimlerde halk, faşizmi kurumsallaştırma çabası içinde olan AKP-MHP iktidarına çok büyük bir tokat attı. Atılan tokat son bir yıldır gittikçe yoksullaşan, yoksullaştıkça çaresiz kalan halkın bu duruma karşı gösterdiği sarsıcı bir tepkiydi. Artık herkes yoksullaşmanın gerçek sebebini görüyor. "İş beğenmiyorlar", "ücretleri beğenmiyorlar" gibi açıklamalara artık herkesin karnı tok. Zaten herkesin karnının tok olduğu tek şey yalan!

Bu sefer yalan da söyleyemediler. Seçim meydanları iktidara her yandan dar geldi. Belki de tarihinde ilk defa Erdoğan her gittiği yerde İsrail ile sürdürülen ticari ilişkilerden ve verilmeyen zamlardan dolayı protesto edildi. Çıracılar dahi seçim meydanında Erdoğan'dan haklarını istedi. Ama Erdoğan herkese aynı

cevabı verdi: Kimseye zırnık yok!

İktidarın kaderi kaybetmek

Zırnık vermediği milyonlar sandıkta fişi çekti ve ampul söndü. Şimdi AKP, tarihinin en karanlık dönemini yaşıyor. Seçimlerde Kürt bölgelerine askerleri taşıyarak uygulamaya çalıştığı kayyum seçmen hamlesi teşhir olan Saray rejiminin, seçimden hemen sonra Van Büyükşehir Belediyesi ile başladığı DEM Parti'nin kazandığı belediyelere el koyma girişimi halkın direnişiyle püskürtüldü. Seçimi kazanan halk, iktidarın zora dayalı oyunlarını da bozarak sandıkta kazandığını korumasını bildi.

Büyük bir dayanışma ile gerçekleştirilen bu kazanım birleşen bir halkın ne kadar güçlü olduğunu ve iktidarın da bu güç karşısında ne kadar

zavallı olduğunu tüm dünyaya gösterdi. Seçimi de işte bu birleşen halk kazandı.

Şimdi artık AKP-MHP iktidarının kaderine kaybetmek yazılmıştır. Şimdi artık herkesin hakkını alma zamanıdır. Şimdi artık yoksulluğun ve yoksunluğun hesabını sorup bizden çalışanları geri alma zamanıdır. Dış ile tırnak ile direne direne. Aynı Van'da olduğu gibi. Aynı Agrobay işçilerinin yaptığı gibi.

Kazanmak için 1 Mayıs'a

Önümüz 1 Mayıs. İşçinin, emekçinin bayramı. Bu 1 Mayıs bizden çalışan meydanların da geri kazanıldığı, AKP-MHP iktidarının köşeye sıkıştırıldığı bir bayram olmaya aday. Sömürünün azgınlaştığı, sermayenin işçinin, emekçinin kanyla, canıyla beslendiği içinde bulunduğumuz dönemde bu mücadele sadece hak mücadelesi değil

aynı zamanda yaşam mücadelesidir.

Yaşamak için kazanmak zorundayız. Kazanamazsak ölüyoruz. İnşaatlarda, motosiklet üzerinde, gemi ambarında, tezgah başında, madenlerde, kısaca çalıştığımız her yerde ölüyoruz. İş başında kurtulan sokakta, hastanede, asansörde, kamusal olan her yerde ölüm riskiyle karşı karşıya. Çünkü bize reva görülmemeyen, bizim hayatımızdan götürüyor. Bize reva görülmemeyen, sermayeye katılıyor. Bize reva görülme-yeni biz üretiyoruz ama başkasının cebine giriyor.

Seçimleri kazandığımız, Van'ı kazandığımız gibi çalışan emeğimizi, çalışan hayatlarımızı, çalışan irademizi, çalışan doğamızı, çalışan şehirlerimizi, meydanlarımızı her şeyi geri almak için aynı kazanma ruhuyla 1 Mayıs'a!

31 Mart seçimleri

Oğuzhan Kayserilioğlu

Seçim sonuçları herkes için sürpriz oldu. Bir olasılık olarak AKP'nin kaybetme sürecine girdiği ve seçimlerde bazı büyük şehirleri kaybedebileceği düşünülse de gerçekleşen netlikte bir düşüş ve CHP'nin bu denli sıçramalı yükselişi sanırım kimse tarafından beklenmiyordu.

Aslında böylesi bir net yenilgi sayet 14-28 Mayıs seçimlerinde yaşansaydı pek de sürpriz sayılmayabilirdi, ama orada alınan sonuçlardan sadece 10 ay sonra böylesi bir zıt sonuç doğal olarak şaşırtıcı oldu. 14-28 Mayıs seçimlerinin sonuçlarının da hileli olduğunu ve özellikle MHP oylarının şişirildiğini o dönem vurgulamıştık, ama yine de günümüzde yaşananın özel bir durum olduğu açıktır.

(...) Devamı 7. sayfada

31 Mart seçimleri: "Kutsal dava" kimliği parçalandı

Şair bir yerde "Ölüm gibi bir şey oldu ama kimse ölmedi" diyordu.

31 Mart seçimleri faşist AKP-MHP koalisyonuna sert bir tokat

indirmiştir. Bu ölüm gibi bir şeydir. Ama neticede kimse ölmemiştir.

Hasan Durkal

İktidardaki faşist koalisyonun uzun iktidar dönemi boyunca her önemli olayda/olguda sorulan ve her seferinde beklenti içerisindeki soru sahibini tatmin etmeyen cevaplara mazhar olan o meşhur soruya çok daha net bir cevabımız var artık: Evet 31 Mart seçimleri iktidar açısından sert bir kırılmadır.

7 Haziran ya da 15 Temmuz'da da

benzer cevaplar verilmesi olasıydı ama iktidardaki güçlerin bu kırılmaları bertaraf etme kapasiteleri vardı. Devreye koydukları planlar bırakın iktidarda bir kırılma yaratmayı aksine zorunlu olarak daha militan ve gözü kara bir faşizm iklimine yol açtı. Planlarını uyguladılar, iktidarlarını faşistleşmeyi ivmelendirerek süreklilik içerisinde kopuşlar/kırılmalar yaratarak ve büyük riskler alarak iktidarlarını sürdürmeyi başardılar.

Bu uzun yürüyüşteki her kritik noktada sistemin mimarisinde geri dönüşü zor ya da imkânsız dönüşümler yaşandı. Uzun bir süreklilikle birlikte devlet aygıtı özellikle son dokuz yılda dönüştü. Her şey iktidar sahiplerinin iktidarlarını sürdürülmeleri için dizayn edildi. Bu arada olmaz denilen her şey oldu, yapılamaz denilen her şey yapıldı.

(...) Devamı 2. sayfada

Yerel seçimi beklemeden başlayan tufan

5 Son faiz artışı kararının ardından artık daha sert bir ekonomik yavaşlama ve işsizlik artışı yaşanacak.

ABD ile AB arasındaki "çatlaklar"

6 Hegemonya mücadelesinin sığırdığı küresel zeminde kalıcılığın hızlanıyor.

İliç'te açığa çıkan zehir

7 İliç'te dev maden tekellerinden, oligarklara, yerli sermayedarlara, siyasi iktidardan bürokratlara, gazetecilere iç içe geçmiş bir suç ittifakı var.

POLİTİKA

31 Mart'tan Van'a: Direniş ve dayanışma

Yerel seçim sonuçlarıyla ortaya çıkan tabloyu her yönüyle tartışmaya, ders çıkarmaya ama daha çok da şu an halk güçlerinin hamleleriyle belirleyebildiği sürecin bütünüyle içinde olmaya ihtiyacımız var.

Juliana Gözen

22 yıl sonra ilk kez AKP bir seçimden ikinci parti olarak çıktı ve oylarında yaklaşık 8 milyona yakın bir düşüş gerçekleşti. Söylerken dahi güçlü bir etkisi olan bu sonucu, tarihsel bir bağlama oturttuğumuzda aslında olması gereken bir sonuç olduğunu görebiliriz. Yerel seçim sonuçlarıyla ortaya çıkan tabloyu her yönüyle tartışmaya, ders çıkarmaya ama daha çok da şu an halk güçlerinin hamleleriyle belirleyebildiği sürecin bütünüyle içinde olmaya ihtiyacımız var. Tıpkı Van'dan başlayan direnişin kenetlenerek ülkenin köşe başlarına uzanmasında olduğu gibi. Seçim tablosu ve ardından Van'ı geri kazandıracak direniş birkaç not düşmemizi gerekli kıyor.

- İktidar açısından ciddi bir meşruiyet tartışması yaratacak olan bu sonuçlar seçimlere

stratejisiz ve siyasetsiz giren CHP'yi aşıyor. Emekçiler, iktidarın ekonomi yönetimine; işçi sınıfını köleleştiren tercihlerine; çocuklardan emeklilere, Kürtlerden Alevilere türlü zulmüne; Filistin'e dair iki yüzlü siyasetine 'dur' dedi.

- Rakamlardan farklı olarak, Kürt halkının Newroz alanlarına taşıdığı iradesi hem iktidara hem muhalefete bu 'dur' ihtirından da ötesini gösteriyor. Tarih, bunu görmeyenleri, inkar edenleri bir kez daha yanıltacaktır.

- İktidarın önce Van'a neşteri saplayarak bunu yayma hesabını Van halkının, sosyalist güçlerin ve tüm demokratik kesimlerin direnişi bozdu. Bu seçim tablosundan sonra halk güçlerinde oluşan olumlu ruh halinin başka bir aşamaya; karşısındaki gücün zayıflığını göstermenin ve kendine güvenmenin cesaretine sıçramış durumda.

- Emekçiler ve halkçı güçler açısından daha özgüvenli bir dönem olacağı açık. Bu özgüven iktidar açısından olduğu kadar muhalefet için de ciddi bir tehdit.

- Verili durumlar üzerinden konuşuyoruz ama biliyoruz ki veriler sürecin yarattığı imkanlar içerisinde doğru hamle yapma ve konumlanma sağlansaydı başka türlü olabilirdi. Devrimci güçler açısından bu süreç daha güçlü bir mevzilenme ile yaşanıyor olabilirdi ve henüz potansiyel olan tehdit gerçeklik kazanabilirdi, kazanabilir.

6 Şubat depremlerinde devrimci güçler ile halkın yaşam mücadelesi ve yeniden kurma pratiği kalıcılaştırılıp iktidar ve sermaye düzeni karşısında özneleşebilseydi -ki bunu yapacak olanlar da bellidir- başka bir verili durum içerisinde olabilirdik. Yapılan hataların ve sorumsuzlukların üzerinden atlamayalım, tekrar ayağımıza

dolanmasın.

- Şüphesiz iktidar ve muhalefet açısından bu potansiyelin içerilme süreci devrede. Bunu engelleyecek olan devrimci güçlerin ayaklarını nereye basacağıdır. Popülist söylem ve tercihlerin de halkın gerçek sorunlarına çarptığı bu süreçte

işçilerin ekmek kavgasında saf tutmayan, halkçı güçlerin mücadelesinin içinde olmayan her özne içerilme ve belirlenmeye mahkumdur.

- Emekçilerin ifade ettiği bu itiraz şimdi Van'da geri adım attırma ve kazanım sağlasa da henüz ete kemiğe bürünmüş

değil. Halkın ihtiyaçlarını kazanması, kazanımları kalıcılaştırabilmesi ve başka bir düzene gidecek olan yolu döşeyebilmesi; emekçilerin talepleriyle oluşan bir program doğrultusunda birlikte hareket etmektен geçiyor.

Yerel seçimlerin ardından: Faşizmin sonu göründü mü?

AKP iktidarı son on yıldaki bütün seçimlerde olduğu gibi bu seçimlerde de devletin bütün aygıtlarını seçim öncesinde kendi lehine kullanmaya çalıştı.

Şebnem Oğuz

31 Mart yerel seçimlerinde CHP'nin sadece üç büyük metropolde değil AKP'nin kalesi olarak bilinen kentlerde de umulmadık bir başarı kazanması ve DEM Parti'nin de kayyum atanan 7 il belediyesini geri alarak üstüne 3 il daha eklemesi kuşkusuz 22 yıllık AKP iktidarının gücünü tarihsel bir sekteye uğrattı. Bunun pek çok nedeni var, ancak bu yazıda nedenler yerine seçim sonuçlarının siyasal rejimin bundan sonraki dönüşümü açısından ne anlama gelebileceğini tartışacağım. Bu noktada kritik bir mesele var. AKP iktidarı son on yıldaki bütün seçimlerde olduğu gibi bu seçimlerde de devletin bütün aygıtlarını seçim öncesinde kendi lehine kullanmaya çalıştı. Ancak bu kez seçim sonuçlarını etkilemek üzere zarlari hileli oynama mekanizmasını Batıda hemen hemen hiç kullanmazken, Kürt coğrafyasında taşınmalı seçmenlerle sonuna dek kullanmaya çalıştı. Seçime iki gün kala Adalet Bakanlığı'nın yaptığı itiraz üzerine de Van Büyükşehir Belediye Eş Başkan adayı Abdullah Zeydan'ın memnu hakkı geri alındı. Seçim sonrasında bu durum gerekçe gösterilerek Van halkının iradesi çalınmaya çalışıldı. Diğer yandan Kürt illerindeki bazı il ve ilçelerinde de benzer girişimler olduğunu gördük. Kürt halkının seçim iradesi gerek geçtiğimiz dönemdeki kayyum uygulamalarıyla gerekse de bu yeni girişimlerle ortadan kaldırılmaya çalışılıyor. Batı ve doğu arasındaki bu temel fark bize siyasal rejimin bundan sonraki gidişatı açısından neler söylüyor? İtalyan Marksist kuramcı Alberto Toscano'nun 2023'de yayınlanan "Geç Faşizm: İrk, Kapitalizm ve Krizin Siyaseti" kitabının bu noktada önemli ipuçları taşıdığını düşünüyorum. Toscano günümüz faşizmini klasik faşizmden ayırt etmek üzere "geç faşizm" kavramını öneriyor. Geç faşizmin tarihsel kaynaklarını araştırırken ise iki savaş arası Avrupa'sına değil, ırksal kapitalizmin (veya içsel sömürgeciliğin) longue durée'sine (uzun dönemli etkilerine) bakmak gerektiğini vurguluyor. Bu nedenle günümüz faşizmini anlamak için Komünist Enternasyonal'deki analizler ya da Soğuk Savaş yıllarına özgü totalitarizm

tartışmalarına değil 1970'li yıllarda ABD'de siyahi Marksistlerin yaptığı faşizm tartışmalarına dönmeyi daha anlamlı buluyor. O dönemde beyaz entelektüeller Amerikan devletini liberal demokratik olarak tanımlarken Angela Y. Davis ve George Jackson gibi siyahi Marksistlerin aynı devleti faşist olarak tanımlamasından yola çıkarak, faşizmin belirli bir dönemde aynı ülkede farklı ırk, cinsiyet ve cinsellik eksenlerinde farklı şekillerde uygulandığını, deneyimlendiğini ve adlandırıldığını vurguluyor. "Tahakkümün farklılaşmış deneyimi" olarak tanımladığı bu durumu açıklamak üzere Ernst Fraenkel'in Nazi Almanyası için kullandığı "ikili devlet" kavramına uydurdu "norm devleti" ile hukuku devre dışı bırakarak kararları keyfi bir biçimde aldığı "önlem devleti"nin bir arada var olduğu bir işleyiş tanımlayan "ikili devlet" kavramına referansla "ırksal ikili devlet" kavramını geliştiriyor. Siyahi Marksistlerin yazılarında ABD'nin "ırksal ikili devleti"nin en belirgin biçimde işlediği alan olarak yargı ve cezaevlerine dikkat çektiklerini hatırlatıyor.

Toscano'nun analizleri elbette akla Türkiye'de devletin Kürt meselesindeki tavrını getiriyor. AKP'nin son on yılda sadece Kürt coğrafyasında değil Batıda da faşist uygulamalarla karşımıza çıkması devletin Türklere ve Kürtlere farklılaşmış bir hukuk uygulayışını bir ölçüde ortadan kaldırarak faşizmi bütün toplumsal muhalefet güçleri açısından görünür hale getirdi. Gezi ve Kobane davaları bu durumun tipik göstergesi oldu. Peki bundan sonra süreç

nasıl ilerleyecek? Bu soruyu yanıtlarken iki gelişme üzerinde durmak gerektiğini düşünüyorum. Birincisi, Batıda belediyeler (İstanbul Gaziosmanpaşa ilçesi gibi bazı politik olarak özel durumlar dışında) hızla ve sorunsuz bir biçimde AKP'den CHP'ye teslim edilirken, Bitlis, Kars ve Şırnak'ta Dem Parti taşınmalı seçmen uygulaması yüzünden kaybettiği belediyeler için yaptığı itirazlarla mücadelesini sürdürüyor. Van belediyesinin çalınması girişimi ise şimdilik halkın direnişiyi geri çekilmek zorunda kalsa da girişimin kendisi bile bu tezi doğrulamaya yeter. İkincisi, Erdoğan'ın seçimden sonra yaptığı balkon konuşmasında kullandığı "güney sınırlarımızın ötesinde bir "teröristan" kurulmasına izin vermeyeceğiz" ifadesi Suriye ve Irak'ta Kürtlere karşı savaşın hızla tırmandırılacağı gösteriyor. Bu noktada önümüzdeki günlerde "ırksal ikili devlet" in yeniden faşizmin temel parametrelerinden biri haline gelmesini bekleyebiliriz. Bu öngörünün en belirgin biçimde ortaya çıkabileceği alanlardan birisi ise elbette siyasal tutsaklarla ilgili yargı kararları olacak. Bu açıdan 17 Nisanda yapılacak Kobane davasının karar duruşması da siyasal rejimin bundan sonraki gidişatı açısından kritik önem taşıyor. Yerel seçimlerin ardından anti-faşist mücadelenin ivme kazanması ise haritadaki kırmızı ve mor renklerin tam da bu alanda ortaklaşabilmesine bağlı görünüyor. Van belediyesinin geri alınması sürecindeki pratik de bize bunu doğruluyor.

POLİTİKA

Seçimler iktidar açısından sert bir kırılmadır.

31 Mart seçimleri: “Kutsal dava” kimliği parçalandı

Şair bir yerde “Ölüm gibi bir şey oldu ama kimse ölmedi” diyordu. 31 Mart seçimleri faşist AKP-MHP koalisyonuna sert bir tokat indirmiştir. Bu ölüm gibi bir şeydir. Ama neticede kimse ölmemiştir.

Hasan Durkal

(...) 1. sayfadan devam

HÜDA-PAR, Zafer Partisi, İYİP gibi partilerin kelime-nin tam anlamıyla mada-ralar olmaları manidardır. Seçimin yerel seçim olması nedeniyle belki gerçek oy oranlarına ulaşamadıkları iddia edilebilir ama gerçek oy oranlarıyla 31 Mart'ta aldıkları arasında devasa oy oranları olmadığı rahatlıkla iddia edilebilir.

Toplumsal mücadeleyi içten içe çürüten bu virüslere karşı toplumun kendisini dezenfekte etmesi ve şimdilik bu partilerin sadece kuru gürlütünden ibaret hale gelmeleri bu seçimin en önemli kazanımlarından biridir.

Nüfusun büyük bir bölümünün proleterleşmekte olduğu, bu sürece aynı anda ekonomik saldırıların eşlik ettiği, emeğe ve doğaya karşı neoliberal saldırıların tarihin en yüksek ve en çığlıklarla duyulmuş olduğu bu momentte egemen sınıflar devreye Şimşek planını soktular. Seçimlerde ortaya çıkan tablo geniş halk yığınlarının bu saldırı planına verdiği tepkinin ürünüdür. CHP gibi burjuva muhalefet partisini yükselten

de Yeniden Refah gibi bir başka marjinal partinin yelkenlerine rüzgâr taşıyan da bu birikmiş sınıf öfkesidir. Bu birikmiş sınıf öfkesinin CHP'nin oy oranlarında emaneten durduğunu peşinen söyleyelim. Bu dip dalgasının neden sosyalist solu yükseltmemesi ile ilgili birçok sav ortaya konulabilir. Biz şimdilik sosyalist solun kriziyle alakalı bir durum ve başka bir yazının konusudur deriyelim.

Kimliğin çözülüşü

AKP'nin yoksul halkta inşa ettiği kimlik onun uzun iktidarının alameti farikası oldu. Yoksulluğu bertaraf edici ve sınıf kimliğini aşındırıcı yer yer paternalist/iyiliksever sosyal ilişkiler sınıfsal aidiyeti görünmez kılıyordu. Yoksulları kutsal dava kimliğinde egemen sınıfların çeperine hapseden bu politikaların yarattığı bu hayali kimlikler AKP'yi uzun süre birinci parti yaptı. Sınıf mücadelesinin siyasal öncülerinin zayıflığının doğrudan etkili olduğu bu inşa sürecinde emeğe ve doğaya yönelik saldırılar belki de ülke tarihinin en yüksek noktasına ulaşmış, turpanlanan tüm hakların yerini sadakacı/yardımcı

sözüm ona sosyal politikalar almıştır. Elbette bu politikaların gelip çarpacağı yer ülkenin iktisadi yapısının zaafları olmuştur. Dışarıdan sıcak para girişinin dünya genelinde etkili olan ekonomik bunalımlar nedeniyle sekteye uğraması uyuturucu bağımlısı gibi sürekli girdiye ihtiyaç duyan Türkiye kapitalizminin dengelerini sarsmıştır. İthalata bağımlılık yük-selen döviz kurları nedeniyle daha da içinden çıkılmaz bir duruma soktu, enflasyon milyonları daha da yoksullaştırdı. Devreye Şimşek'in planı girme-liydi. Aslında geçtiğimiz mayıs seçimlerini muhalefet kazandı aynı planı devreye sokacaklardı ve belki de yerel seçimlerde hezimet uğrayanlar kendileri olacaktı. Yerel seçimlerin bu şekilde sonuçlanmasının ve kitlelerin bir burjuva kliğinden diğerine yönelmelerinin

temel nedeni tam da burada yatıyor. Mayıs seçimleri sonrası uygulanan acı reçete ve kemer sıkma politikaları halkı kısa sürede daha fazla yoksullaştırmıştır. Bu yoksullaşmanın etkilerini hafifletici sosyal politikalar daralan ekonomik kapasite ve Şimşek'in mali disiplini ne-

AKP'nin inşa ettiği ve sınıfsal çelişkileri dışarıda bırakan “kutsal dava” kimliğinin çözülüşünde etkili olan şey çıplak sınıf gerçekliğidir.

de-niyle uygulanamaz. Muhalefetin İstanbul ve Ankara'daki yerel yönetim pratiğinde uygulamaya koyduğu kimi sosyal yardımlar ve yine aynı pratiğin ürettiği güçlü İmamoğlu figürü arayış içindeki halkın tercihi belirleştirdi.

AKP'nin inşa ettiği ve sınıfsal çelişkileri dışarıda bırakan “kutsal dava” kimliğinin çözülüşünde etkili olan şey çıplak sınıf gerçekliğidir. Bu anlamda geçmişte çok fazla belirleyici olan “terör ve terör destekçiliği” söyleminin bu seçimlerde hemen hemen hiçbir karşılığının olmaması anlamlıdır. Ekmek davası tüm davaların önüne geçmiştir.

Bu noktada Anadolu'da, İstanbul'da, sınıf havzalarında güçleri oranında ısrarla sınıf mücadelesini yükseltmeye çalışan komünistlerin ve sınıf sendikacılığını yürüten sendikaların katalizör rollerini unutmamak gerekir. Son iki üç yıla yayılan işçi direnişlerinin biriktirdiği öfke ve bilinç söz konusu dava kimliğinin aşınmasında belirleyici düzeydedir. Korkunç iş cinayetlerinin ve takip eden dönemlerde işçi direnişlerinin yaşadığı bölgelerde, Urfa'da, Antep'te, Soma, Bartın, Ermenek, Zonguldak gibi yerlerde AKP'nin sert bir düşünüşü yaşamaması bu ısrarlı ve militan duruşun etkisiyle olmuştur. Söz konusu oyların büyük oranda CHP'ye akması başka bir tartışma

konusudur ve çetrefillidir.

Peki, şimdi ne olacak?

Şair bir yerde “Ölüm gibi bir şey oldu ama kimse ölmedi” diyordu. 31 Mart seçimleri faşist AKP-MHP koalisyonuna sert bir tokat indirmiştir. Bu ölüm gibi bir şeydir. Ama neticede kimse ölmemiştir. Faşizmi AKP-MHP siyasal alanına hapseden bir hata olacağından faşizm icracısı faşist koalisyonun seçimlerde yediği bu tokadın ardından halk güçlerinin ne yapacağı önemlidir. Bundan sonrası bir siyasal öncülüğe bakar. CHP'nin geçen mayıs seçimlerinden bu yana (ya da son 100 yıldır) halkçı bir partiye evrildiğini, halk tarafından ele geçirilmediğini hepimiz biliyoruz. Halkın CHP'ye teveccühüne CHP'nin bile şaşırmıştır. Halkın öfkesi CHP saflarında emaneten durmaktadır. Bu öfkenin bağımsız bir hatta ifade edilmesi gerekiyor. En zayıf anlarında devlet şiddetini kullanacaklarını gösterdi iktidar. Bu yazının yazıldığı zamanda Van belediyesi seçimleri şiddet yoluyla çalınmak

istendi. İktidarın yaptığı bu yoklama/deneme halkın direniş duvarına çarptı. Bu denemelerin oluşan boşlukların önüne geçilemezse bu devlet şiddetinin tam bir faşist diktatörlük yoluna götürülme istendiği anlaşılıyor. Van'a sahip çıkmak ve saldırıyı püskürtmek için hızlı bir seferberliğe ihtiyaç vardı. İlk sınavı iyi verdik. Ama durmamak gerekiyor. Aksi takdirde açığa çıkan halk enerjisi hem bası altına alınacak hem de sönmülenecek. Bu anlamda halkların kader birliği kendisini bir kez daha hatırlatıyor. Bu rejim sürdüğünce Şişli'deki patlamada görüldüğü gibi hiç güvende olmayacağız. Bu rejim sürdüğünce Kürt halkı hiçbir zaman özgür olamayacak.

“OVP'ye hayır, halkın bütçesi için mücadele, halkın programı için mücadele, kayyum değil demokratik yönetim” gibi ayırıştırıcı sloganlara ihtiyacımız var. Bir cephe inşası ihtiyacı vardır, yapılmalıdır. Zaman azdır, geri duran hesabını vermeli. Aksi takdirde ne olacağını hepimiz biliyoruz.

Seçimler ve emekliler: Yaşayan ölümlerin intikamı

Sermaye için her tür vergi kolaylığı ve teşvikleri göğsünü gere gere haykıran Saray rejimi, emekliler için banka promosyonlarını bir “müjde” olarak sunarken gerçekte kimin temsilcisi olduğunu da milyonlarca emeklinin kafasına kazıyordu.

Haluk Koşar

Emeğin kendini güvence altına aldığı bir kazanım olarak sosyal güvenlik, neoliberal politikalarla beraber sermayenin sistemli saldırılarının hedefi olmuştur. Sermaye sadece Türkiye'de değil tüm kapitalist sistem içerisinde sosyal güvenliğe dair her kalem tek tek gasp edip kendi birikimine dahil ederek emekli sınıfları gittikçe kendi tahakkümü karşısında güvence-siz bırakan bir düzen yaratmayı amaçlar. Her şey gibi sosyal güvenliği de piyasalaştırmayı hedefleyen neoliberalizm AKP iktidarının da temel düsturudur. İktidara geldikten kısa bir süre sonra başlayan “Sosyal Güvenlik Reformu” tartışmaları ve hemen ardından çıkartılan kanunla beraber emeğe saldırıların kapsamı da genişlemiştir. Sözde reform ile beraber devletin sosyal güvenliğe harcadığı kaynaklar azaltılırken emekliliğe dair düzenlemeler de bugünkü vahim durumun baş sebebi olarak hayatımızdaki yerini aldı.

Yoksulluğa giden yolun taşları

İktidara gelir gelmez 2004 yılında IMF'ye sunulan niyet mektubunda sosyal güvenlik için devlet desteğinin, GSMH'nin % 1'i seviyesine düşürülmesi amaçlandığı ifade edilirken mektubun altında bugünün “muhallif lideri” Ali Babacan'ın imzası, şimdinin derinleşen yoksulluğun da taşlarını döşeyen imzaydı. Piyasa kuralları içinde sosyal güvenliği bir finans sorunu olarak gören reform ile beraber sosyal güvenliğe ayrılan kaynak toplumun gözünde

bir “sorun” olarak gösterilerek azaltılma yoluna gidilmiş ve ortaya hem sosyal hem de güvenlik açısından zavallı bir sistem çıkmıştır. Sağlık sisteminde yaşanan sorunların yanında 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile beraber emeklilik sisteminde yapılan düzenlemeler ile emekli aylıkları yasanın yürürlüğe girdiği yıl olan 2008'den itibaren düşmeye başlamış ve bugün neredeyse asgari ücretin yarısına tekabül eden rakamlara kadar gerilemiştir. Aylıklar düşerken emeklilik yaşı da kademe olarak artırılarak emekli olmak neredeyse imkansız hale getirilmiştir.

“Emekli sandığı”

Erdoğan'ın seçim meydanlarında milyonlarca emeklinin beklentilerine rağmen emekli maaşlarında yapılacak düzenlemeye kaynak olmadığını açıklamaları, emeklilerin sorununun işte bu finans sorunu olarak ele alınmasından kaynaklanmaktadır. Sermaye için değer yoksa bir hiçsin! Neoliberal piyasa mantığı içerisinde emek süreci dışına düşmüş milyonlarca posası çıkmış emekli kurtulmasını gereken bir çöp olarak görülmekte ve bu çerçevede hesaplanmış yaşam sürelerinin azaltılması için gerekli düzenlemeler yapılmaktadır. Bu çerçevede devletin sağlıktan ulaşma, temel insani ihtiyaçlardan barınmaya kadar emekliler için yapılan harcamaları azaltılması onları yaşam dışına atılmasını hızlandırmayı amaçlamaktadır. İnsanlık dışı bir sistem olan kapitalizmin “çöplerden” kurtulmak için yaptığı böylesi düzenlemeler sistemin doğasına oldukça uygundur.

Geçtiğimiz yılın sonunda Neoliberal politikalar ekseninde Mehmet Şimşek'in Orta Vadeli Programı yoksulluğun programı olarak hem çalışanlar hem de emeklilerin karşısına dikilmişti. Programın belirlediği enflasyon rakamı ve dolayısıyla ücretlerde gerçekleşecek zam oranları gerçekliğin çok altında kalarak reel ücretleri geriletirken artan dolaylı vergiler zaten azalan gelirleri daha da aşağı lara çekiyordu. Programın sonuçlarını görmek için çok beklemek gerekmedi. 2023 Mayıs seçimleri için yatırım olarak görülen en düşük emekli maaşının 7500 TL'ye çıkartılmasına rağmen yoksulluk zincirleme bir şekilde hızla yayıldı. Kazanılmış hakların gasp edilmesiyne oluşan boşluğun sosyal yardım politikaları ile ikame edilmeye çalışıldığı sistem, derinleşen yoksulluğu taşımaya yetmemektedir. Bu yetmezlik karşısında iktidarın manevra yapamaması sonucunda piramidin en diplerinde yer alan emekliler tepkisini sandıkta göstermiştir. Sermaye için her tür vergi kolaylığı ve teşvikleri göğsünü gere gere haykıran Saray rejimi, emekliler için banka promosyonlarını bir “müjde” olarak sunarken gerçekte kimin temsilcisi olduğunu da milyonlarca emeklinin

kafasına kazıyordu. Ortaya çıkan seçim sonucu adeta “yaşayan ölü” haline gelen emeklilerin intikamı olmuştur.

Emeklilerin ihtiyaç

Elbette yaşanan sorunlar basit bir şekilde emekli aylıklarına yapılacak zamlarla çözülmekten çok uzaktır. Emeklilik sistemi insanca yaşamı esas alacak halkçı bir düzenlemeyle yeni baştan ele alınmayı gerektirmektedir. Emekli örgütleri hem haklarını korumak hem de bu sistemi değiştirecek yeni yapıyı oluşturmak üzere bir araya gelerek halkçı bir yönetime ihtiyaç duymaktadır. Emeklilerin sağlıklı ve insanca yaşama umudu için bu mücadele elzemdir. Şimdi çeşitli sendika, dernek ve platformlarda bir araya gelen emeklilerin hem örgütlülüklerini geliştirme hem de yaşamsal haklarını dar eylem kalıplarının dışına çıkartarak iktidarın karşısına dikilme zamanı. Emeklilerin yaşadığı her sorun Saray rejiminin uzun yıllara dayanan politikalarının bir sonucudur ve bu sonucu değiştirmek için örgütlü ve programlı bir mücadele yürütmek tek çözümdür.

POLİTİKA

Oğuzhan Kayserilioğlu

Seçim sonuçları herkes için sürpriz oldu. Bir olasılık olarak AKP'nin kaybetme sürecine girdiği ve seçimlerde bazı büyük şehirleri kaybedebileceği düşünülse de gerçekleşen netlikte bir düşüş ve CHP'nin bu denli sıçramalı yükselişi sanırım kimse tarafından beklenmiyordu.

31 Mart seçimleri

(...) 1. sayfadan devam

AKP nasıl 2. parti oldu?

Değişikliğin esasen "ekmek davası" üzerinden olduğu anlaşılıyor. Bütün ezilenleri de kapsayan ama hâkim kimlikleri taşıyan emekçileri de kesen ve dolayısıyla emekçi halk diyebileceğimiz toplumun büyük çoğunluğunda özel bir yönelim olduğu ve yaşanan sürprizin buradan ivme aldığı açıktır.

AKP'nin yaşadığı net yenilginin sebepleriyle ilgili ilk ipuçlarını yakalayabilmek için toplumsal güçlere farklı açılardan bakarak ilerleyelim. Kürtler ve Aleviler açısından özel bir değişiklik yok, zaten taşıdıkları halkçı-demokrat tutumun şimdi de sürdüğünü görüyoruz. Laiklik hassasiyeti üzerinden politik tutum geliştirenlerde de özel bir değişiklik gözüküyor. Belki özel bir hassasiyeti olmasa da laik olan

bazı AKP'lilerin tarikatların devletin ana kolonları yapıldığını ve sıradan günlük yaşamdaki dönüşümleri 14-29 Mayıs sonrasında şımarıkça yapılanlar üzerinden görüp CHP'ye yöneldiğini tahmin edebiliriz. Uzun sakallı maymunların ağzlarından çıkan ve ilk defa duyanlar açısından inanılmaz olan hastalıklı yönelimler bu tavır değişikliğine katkı yapmış olmalıdır. Kimlik odaklı bu tutumların yaşanan

sürprizde özel bir katkısının olmadığını, daha ayrıntılı bir analize ihtiyaç olduğu için ihtiyat payıyla saptayabiliriz. Kadımlar ve doğa savunucularında yaşanan olası değişiklikler konusunda henüz yeterli veriye sahip değiliz. Sonuç olarak, "Ezilen" kimlikler zaten çoğunlukla muhalif saflardaydılar, tutumlarını sürdürdüler, bu güçlerde değişiklik yaşanmışsa da yaşanan sürprizi belirleyebilecek güçte olmadıklarını düşünebiliriz. Değişikliğin esasen "ekmek davası" üzerinden olduğu anlaşılıyor. Bütün ezilenleri de kapsayan ama hâkim kimlikleri taşıyan emekçileri de kesen ve dolayısıyla emekçi halk diyebileceğimiz toplumun büyük çoğunluğunda özel bir yönelim olduğu ve yaşanan sürprizin buradan ivme aldığı açıktır. Peki, neden? Önceki seçimlerde aldatici zamlarla kısmi de olsa geçici rahatlık yaşayan yoksullar, seçim sonrasında hızla yükselen enflasyonla yoksulluğun dibine doğru itildiler. Özellikle emekliler için hayat cehenneme dö-

nüştü. Bu zeminde, yani yoksullaşma cehenneminin ateşinde yananlarda AKP'den kopuş yaşanmıştır. Bu kişilerden AKP'nin inşa ettiği "İslami" kimlikle daha yoğun ilişkili olanlar YRP'ye yönelirken, bir kısmı oy kullanmamayı tercih etmiş, oldukça geniş bir kesimi de pek de içlerine sinmeyerek öfkeli bir tepkiyle CHP'ye yönelmişlerdir. Bu yönelişte, "van minüt" falan diye onca atıp tuttuktan sonra ABD'ye yaranma ve İsrail'e ihracatta ısrar etmek etkili olmuş, özellikle YRP bu konuda çekim odağı olmayı becerebilmiştir. Hasılı, yoksullara özgü "ayakta kalma" stratejisiyle iktidarı destekleyip bir şeyler kazanabileceğini hesaplayan yoksullar hesaplarının tutmadığını, aç ve açıkta kalıverdiklerini görüp öfkeyle muhalefete yönelmiştir. Öte yandan, özellikle belirtilmesi gereken bir faktör olarak İmamoğlu liderliğini vurgulamalıyız. Zaten bir çekim gücüne sahip olan İmamoğlu yerel seçim sürecinde gösterdiği performansla kendisine daha da ağırlık kazandırmış, küresel ve yerel

sermaye güçleri açısından Erdoğan'a seçenек olabilecek bir duruşa sahip olduğunu göstermiştir. İmamoğlu, aynı zamanda, belediye başkanlığı döneminde vurgunculuk yapmayarak güven yaratmış, Kürtlere kapsayıcı davranarak oylarını alabilmiştir. Ayrıca, Kılıçdaroğlu'nun çabuk pes eden tutumundan farklı olarak inatçılığıyla sıvırmıştır. Sıradan vatandaşa "bunun arkasından gidilir" dedirttiğini anlıyoruz; o artık sadece İstanbul belediye başkanı değil, sermayenin Erdoğan karşısında güvenebileceği bir seçenektir. Oyların kaymasında böylesi bir lider kimliğinin de etkisi olmuş olmalıdır. Evet, oy kullananlar AKP'den kopmuş, bir kısmı YRP'de az çok rahat edebileceği bir "ev" bulurken, daha çoğu da CHP'ye AKP'ye tepkisini gösterebilmek için kerhen ve mecburen oy vermiştir. CHP'nin bu yönelimi kapsayabilecek bir kapasiteye sahip olduğu şimdilik görülüyor, dolayısıyla şimdi ona oy verenlerin kalıcılığı şüphelidir.

Olasılıklar

Evet, iktidarın verdiği kararın ne olduğu Van'da belli oldu, ancak son kararı iktidar değil, halk verecektir. Kürt halkı kendisine düşeni yapıyor, şimdi Batı'dan gelecek meşru-kitlesel destek önem kazanıyor.

Bazı olası gelişmeleri vurgulamak gerekirse:

1/ Bir erken seçim olasılığı devrededir. Şayet olursa, erken seçim AKP/Erdoğan döneminin bitişi olacaktır. Şimdiden sonra Erdoğan'ın böyle bir olasılığın kendisi istemese de hükümünü yürütebileceği ihtimalini ciddiye alarak kazanımlarını konsolide etmeye ve işlediği onca suça rağmen kendisi ve partisinin varlığının iktidardan düşünce de meşru olmasını sağlamaya çalışacağını tahmin edebiliriz. TUSİAD odaklı sermaye güçleri söz konusu "kirlerinden arınma" talebine hiç düşünmeden "olur" verecektir; çünkü kendileri de zamanında "aynı yollardan" geçerek bugünlere gelmişlerdir. O durumda, Erdoğan'ın inşa ettiği sistemi kısmi restorasyona uğratarak sermayenin cennetini, yani mutlak iktidarını inşa etmek için İmamoğlu

"kolları sıvayacaktır." 2/ İlkinin tam tersine yönelen bir yol olarak, iktidar alanı (Erdoğan-MHP-Ergenekon) savaş borusunu üfleyecek ve halka 7 Haziran-1 Kasım arası dönemin benzerini dayatacak, Kürtlerden başlayıp İmamoğlu'na uzanan bir alanda kendisine muhalif güçlerin kazandığı yerel iktidar alanlarını gasp edecektir. Bu süreçte yaşanacak tepkiler devlet terörüyle kan dökerek bastırılacak ve faşizmi inşa sürecine hız verilecektir. Bu olasılığı güçlendirecek bir hamle olarak Irak ve Suriye'de askeri işgale girişilecektir. Van'da olup bitenlere bakılırsa, iktidarın 2. seçeneği devreye soktuğunu görüyoruz. Ancak, bunu uyguladığı 7 Haziran-1 Kasım sürecinde "başarılı" olması, şimdi ikincisinde de aynı olacağı anlamına gelmez. Seçim süreci boyunca iktidar ve aslında dev-

let demeliyiz, tipik bir "sömürgeci" kimliğiyle davrandı. Taşıma seçmenlere adeta halkla aday edercesine göstererek oy kullanılması, bu yolla Şırnak ve Bitlis dahil bazı beldelerin belediyelerinin gasp edilmesi ve bütün bunlara rağmen halkın kazandığı yerlerde, Van'da olduğu gibi pusu kurup hile yapılarak gasp edilmesi, Kürtlerin "aşığı" statüde görüldüğünü, iradelerinin ciddiye alınmadığını göstermiyor mu? Seçimlerde ortaya çıkan halk iradesi her seferinde gasp ediliyor ve Kürt illeri doğrudan "sömürge valileriyle" yönetilmek isteniyor. Ancak egemenler açısından "küçük" bir sorun var! Kürt halkı yüksek siyasal bilince, güçlü özgürlük iradesine sahip ve üstüne gelindikçe bu özellikleri sürekli daha da güçleniyor. Van'da olup bitenler bu gerçekliği bir kez daha gösteriyor. Üstelik öyle oluyor ki, sadece kendi "dar" ihtiyaç-

ları açısından mücadele etmiyor, bütün ülkenin demokratikleşmesinin ve toplumsal özgürlüğün öncülüğünü yapıyor. Sonuç olarak, özellikle son seçim sonuçları gösteriyor ki, iktidarın meşruiyet alanı ve bağlı olarak gücü daralacak azalma eğilimindedir, sadece çıplak şiddetle kalıcı bir çözüm sağlanması zordur. Şimdi Van odaklı yaşanan gasplara karşı direniş ülkeye yayılır ve iktidara geri adım atılabilsen iktidarın ilk seçeneğe ya da hayatın yaratacağı başka melez durumlara yönelmek zorunda kalacağını düşünebiliriz. Evet, iktidarın verdiği kararın ne olduğu Van'da belli oldu, ancak son kararı iktidar değil, halk verecektir. Kürt halkı kendisine düşeni yapıyor, şimdi Batı'dan gelecek meşru-kitlesel destek önem kazanıyor.

Fırsatlar ve görevler

Halk güçleri, oluşan yeni duruma hızla intibak ederek, siyasal ve toplumsal alanda süreklileşmiş meşru hamlelerle ara dönemdeki sürecin tam tersi yönde netleşmesini sağlayabilir. Şimdi yaşanan gaspa karşı direniş tam da bu yönde bir hamle olarak gerçek anlamıyla değerlendirilebilir.

Şimdi içinde olduğumuz seçimin hemen sonrasındaki özel moment geçicidir ve zıt yönlerde netleşmeye açıktır. Seçimdeki sürpriz sonuç bütün toplumsal ve siyasal güçleri şaşırtmış, dengelerini bozmuş, oluşan yeni durumda ne yaparsa kendileri açısından en avantajlı konuma ulaşacaklarının hesaplarını yapmaya zorlamıştır. İktidarın yenildiği, CHP'nin de AKP'ye öfkeyle tepki duyan "emanet" oylarla öne çıktığı ama kazanmadığı güncel moment, halkın sıkıştırılıp ezildiği konumlardan çıkıp ihtiyaçları için mücadele edebileceği bir özel döneme yol açıyor. Halk güçleri, oluşan yeni duru-

ma hızla intibak ederek, siyasal ve toplumsal alanda süreklileşmiş meşru hamlelerle ara dönemdeki sürecin tam tersi yönde netleşmesini sağlayabilir. Şimdi yaşanan gaspa karşı direniş tam da bu yönde bir hamle olarak gerçek anlamıyla değerlendirilebilir. Daha geniş bir alanda, işçi sınıfının iş yerinde, havzasında ve yaşam alanında farklı biçimlerde sürdürdüğü mücadelesiyle, işsizlerin ayakta kalıp yaşayabilmek için çırpınmalarıyla, kadınların özgürce yaşama mücadelesiyle, Alevilerin var olma direnciyle, gençlerin özgürlük arayışıyla, ekolojistlerin doğayı savunma mücadeleleriyle ve olağanüstü

gerginlik ve yoksullukla yüklenen toplumsal yaşamın her alanında yaşanan başka bin bir mücadeleyle iç içe girmek, öncülük yapmak şimdiki faşist dayatmanın panzehridir.

NOT: Yazı bittikten sonra YSK'nın Van'la ilgili kararı açıklandı. İlk tespit olarak, seçim sonucunda meşruiyet ve güç kaybeden iktidar alanının yeni bir 7 Haziran-1 Kasım denemesinin Kürt halkının meşru-demokratik direniş karşısında geri adım atmak zorunda kaldığı saptayabiliriz. Kürt halkı "Demokrasi nasıl gelişir ve halktan yana demokratik dengeler nasıl kurulur" konulu uygulamalı bir ders verdi bütün

ülkeye! Ama asla gevşememek her an yeni darbelerle hazır olmak ve tersinden sürekli yeni hamleler yaparak yeni kazanımlar elde etmek gerekiyor. Bir işçi direnişi, bir ekolojik yıkıma karşı hareket, bir kadın cinayetine karşı tepki, bir yolsuzluğun deşifresi.. vd. Her an her şey harekete geçmek için bolca fırsat verecektir. İktidarın etrafını meşru-demokratik halk eylemleriyle kuşatalım. Önümüzdeki 1 Mayıs'ta bir müddettir gasp edilen Taksim Meydanı'na çıkmak da bu sürecin içindedir.

POLİTİKA

Kürt bölgesinde “güzel gelişmeler oluyor” demişti Erdoğan:

Ortadoğu’da “Güzel gelişmeler”in adı “Büyük çatışmalar” süreci

Seçim sürecinde, politik ortamı ve seçmenin tercihlerini bulandıran “Yeni Açılım” politikasının değil de büyük bir sınır ötesi operasyonun hazırlığında olduğu aşikardı. Ve KÖH kaynaklarının açıklamalarında “AKP-MHP kapsamlı bir kara harekâtına hazırlanıyor” vurgusu sıkça yapıldı.

Ferhat Toros

Bencil insan kendi istediği gibi yaşayan değil, başkalarının “kendi isteği” doğrultusunda yaşamamasını isteyendir der Oscar Wilde. Cumhuriyet tarihi boyunca bütün iktidar güçlerinin Kürt halkına reva gördükleri de bu “bencillik” gerçekliğine dayanıyor.

Erdoğan “Savaşa hazır olun” diyor

Cumhurbaşkanı, seçim çalışmalarını Sakarya da yürütürken, İHA ve SİHA’ları överek “Barış ve huzur isteyen savaşa hazır olmalısın” dedi. Bu sözlerde ilk akla gelen, iktidarın “çatışmacı” tutumunun olağan tezahürü gibi görünüyorsa da Türkiye halkları açısından olası “vahim” sonuçlara gebe olacak politikaları işaret ettiğinin daha kuvvetli olduğunu düşünülür. Birincisi Kürt haber kaynaklarının da işaret ettiği “yerel seçim sonrası Kürt bölgelerinde kapsamlı bir çatışmalara hazırlık” yapıyor iddiası. Bu doğrultuda Irak Sınır Muhafızları’nın Amediyeye 100 konvoylu askeri yığınak yapması, Bahçelî’nin 60 km açıklaması ve halihazırda dağlarda mevcut olan 51 askeri üssün sayısını artırarak ovalara da genişletilmek istenmesi bu olasılığı destekleyen gelişmeler olarak değerlendirilebilir.

İkincisi ise emperyalist hegemonya mücadelesi gerçekliği içinde dünya “savaş hattına” girmişken -ki bunun iki canlı örneği Ukrayna ve Filistin-

Türkiye’nin de bu çemberinin yakın çevresinde yer alması nedeniyle akla gelen “savaşın ülkemize sıçrayabileceği” düşüncesi mi Erdoğan’a bu sözleri söyletiyor? Olası bir savaş ve yıkım sermaye sözcülerinin umurunda mı ki? Şirketlerin kârıya mesele savaşın yıkım, yoksulluk, tecavüz, hastalık, ölüm getirecek olmasının ne önemi var ki?

Kahire dönüşü açıklama

AKP-MHP iktidarının Kürtlere dair yeni politik hamlelerinin ipuçlarını Erdoğan’ın Mısır’ın başkenti Kahire dönüşü uçakta yaptığı açıklamada bulabiliriz. Kürt bölgesinde “güzel gelişmeler oluyor” demişti Erdoğan. Birçok konuya değindi; ancak Kürt bölgeleri ve yerel siyasi özneleri hakkında belirttiği görüşleri özellikle öne çıkarmak gerekiyor. AKP-MHP iktidarı hem Bağdat hem de Erbil’de diplomatik, askeri ve istihbarat yönünden ilişkileri tırmadığı durumda. Ağustos’ta Hakan Fidan, geçtiğimiz haftalarda ise İbrahim Kalın ve sonrasında Savunma Bakanı ve Genelkurmay Başkanının aynı hatta ziyaretleri oldu. Kahire’de de Erdoğan Barzani’yle görüştü. Kapsamlı bir ekonomik politik paketin görüşüldüğü biliniyor.

Erdoğan’ın üzerinde durduğu üç şey var: İlk olarak, ulaşım koridorunun açılması, ki bunu Türkiye “Kalkınma Ko-

ridor” ve “Yeni İpek Yolu” isimleriyle ifade ediyor. Bunun Türkiye açısından hem güvenlik hem de ticari anlamda önemli olduğu vurgulanıyor. Güvenlik yönü özellikle KÖH ile mücadele açısından, ticari yönü ise başta petrol olmak üzere birçok önemli ürünün taşınmasını sağlayacak Ovako’ya Musul, Bağdat, Basra’ya inen oradan da Mersin Limanı’na ulaşacak bir hatta sahip olmasından dolayı önemli. İkincisi KÖH’e karşı KYB’nin tutumunun KDP gibi olması, yani Türkiye’nin politik hattında davranarak Türkiye’nin bölgedeki operasyonlarına güç vermesi yönünde olsun istiyor. Yine Erdoğan “Erbil’le terörle mücadele iyi bir istikamette gidiyor fakat Süleymaniye yani KYB, terör örgütlerine kanat veremeye devam ediyor. Bunu seğmeyeceğimizi; tahammülümüzün ise, bekamız ve milli güvenliğimizin sınırlarına dayandığı yere kadar” olduğunu belirtti. Üçüncüsü, Kürt bölgesinde özellikle KDP ile sağlandığı ifade edilen istihbarat, 51 üs, SİHA saldırısı olanaklarını daha da genişletmek.

Ancak her üç noktada da engeller var. En başta Irak Hükümeti üslerden son derece rahatsız ve genişletilmelerine karşı. KYB, KÖH’ün varlığının kendilerine bağlı değil, esas olarak Irak Devletinin yasalarının meşruluğunda olduğunu, dolayısıyla kendilerinin güç sınırları içerisinde olmadığını belirtiyor. Ayrıca KÖH’e de Türkiye gibi bakmadıklarını, onların da Kürt siyasetinde yerlerinin olduğunu belirtip Türkiye’deki Kürt Sorununun demokratik-barışçı çözümünde babaları Celal Talabani gibi 1993’teki görüşmelerinde ara buluculuk rolünün kendileri tarafından yerine getirebileceklerini, askeri üsler ve SİHA’larla yürütülen operasyonların çözüm getirmeyeceğini belirtiyorlar.

Açılım mı? Büyük çatışmalar mı?

Seçimler sonuçlandı. 31 Mart yerel seçimlerinde AKP-MHP iktidarı büyük yenilgi yaşadı. Seçim sürecinde, politik ortamı ve seçmenin tercihlerini bulandıran “Yeni Açılım” politikasının değil de büyük bir sınır ötesi operasyonun

hazırlığında olduğu aşikardı. Ve KÖH kaynaklarının açıklamalarında “AKP-MHP kapsamlı bir kara harekâtına hazırlanıyor” vurgusu sıkça yapıldı.

Seçim sonrası bu sertleşme, çatışmalı süreç hamesine hemen geçildiğini görüyoruz. Van da seçilmiş DEM partili Eş Başkan Abdullah Zeydan Adalet Bakanlığınca “sakıncalı” bulundu ve başkanlık mazbatasını ikinci olan AKP’li adaya verildi. Bu açıkça Kürt halkının iradesini yok saymaktır. Aslında yerel seçim sonrasında Erdoğan’ın balkon konuşmasında da KÖH’e yönelik yeni bir “büyük çatışma” sürecine girileceğinin işaretleri vardı. Önümüzdeki günlerde Kürtlerle çatışmalı politikaların, emekçi halka da “kemer sıkma” adı altında çetin bir sömürü hamlesiyle hareket edileceği; bu temelde faşizmi kurumsallaştırma adımlarının ısrarının süreceğini saptayabiliriz.

Yerel seçimi beklemeden başlayan tufan

Ekonomik yıkımın faturasını işçilere emekçilere, emekçilere yoksul halka çıkarıldığı, kemer sıkmanın bile bu durumu açıklamakta yetersiz kaldığı karanlık bir sürecin içine girmiş durumdayız.

Serkan Nar

“İktidar koalisyonu seçim döneminde, seçimi kazanabilmek için kendisine ekonomik ve politik avantajlar sağlamak üzere, ekonomiyi para ve maliye politikalarını seçime uygun hale getirir. Ancak içinde bulunduğumuz ekonomik açmaz iktidarın istediği bir ekonomik ortam ve koşullar oluşturamadı. Aksine seçim sonrası uygulayacağı ekonomik programı erkene almak zorunda kaldı. Hatırlanacağı gibi seçimlerden gün önce “Makro iktisadi tedbir” kapsamında TCMB Para Politikası Kurulu, politika faizini 500 baz puan artırılarak yüzde 50’ye yükseltildi.

Genel seçim sonrası faiz politikaları değiştirilerek yabancı sermayeye tüm imkânların sağlandığı, iç pazarın daralmasına göz yumulduğu bir strateji kaçınılmaz olarak uygulanmaya konuldu. Yerel seçim sonrası beklenen tufan seçimi bile beklemeden devreye girdi.

Yönetme sorunu değil sistem sorunu

Türkiye sermaye birikimi uzun süredir ihracatta rekabete dayalı sermaye stratejisi üzerinden, emeğin baskılandığı, düşük emek maliyetli ve ağırlıklı olarak dış sermaye girdisine bağlı olarak kendisini var eden bir yapıya sahiptir. Türkiye kapitalizminin bu yapısal durumu göz önünde bulundurulunca sermaye birikiminin sıcak para girdisine bağımlı olarak varlığını sürdürdüğünü söyleyebiliriz. Türk lirası değer kaybettiğinde ithal girdilerin maliyeti artıyor. Bu durum cari işlemlerdeki farkın açılmasına neden oluyor. Bu da enflasyonda önemli bir etki yaratıyor. Bu süreç iç talebin daralmasına neden oluyor ve dövizle borçlanan şirketlerin ödeme dengesini etkiliyor. Şirket iflasları kaçınılmaz oluyor. İktidarın 2024-2026 Orta Vadeli Programı (OVP), bu yılın tümünde 2 trilyon 651,9 milyar lira ile rekor düzeyde bir bütçe açığı öngördüğü düşünülünce yaşanacak

yıkımın hatları belirginleşiyor. Ekonomik yıkımın faturasını işçilere emekçilere, emekçilere yoksul halka çıkarıldığı, kemer sıkmanın bile bu durumu açıklamakta yetersiz kaldığı karanlık bir sürecin içine girmiş durumdayız.

Erdoğan rejiminin ekonomideki tutarsızlığı

Genel seçimlere giderken İktidar cenanının uyguladığı düşük faiz politikaları Erdoğan’ın “Faiz sebep enflasyon sonucudur” düsturuna dayanıyordu. Büyümenin öncelendiği bu strateji, ihracata dayalı sermaye sahiplerinin dayandığı temel sınıf olan KOBİ’lerin seçimlere giderken öncelendikleri bir ekonomik politik hattı ifade ediyordu. Erdoğan da 30 Kasım 2021’de yaptığı açıklamada “Yeni ekonomi modeliyle, yüksek faiz verecek sıcak para çekme politikasını elimizin tersiyle itiyoruz. Düşük faizle, üretimi ve ihracatı destekleyeceğiz.” diyerek aşıktan sermaye içi tercihini ilan ediyordu. Bu tercih üzerinden uyguladığı faiz indirimleri bir süre sonra TL’den kaçışa ve TL’nin değersizleşmesine kaçınılmaz olarak da enflasyona neden oldu. Erdoğan sermayenin tüm fraksiyonlarının taleplerini karşılamada yaşadığı sıkışmada, yükü emekçilerin sırtına bindirmekten hiçbir zaman geri adım atmadı. Erdoğan’ın tutarlı olduğu tek politika her defasında faturamın emekçilere kesilmesi idi.

Ekonomide Nebati dönemi

Nebati kendi yönetim dönemini Heterodoks olarak açıklamış, ancak bu kavramın o kadar açıklayıcı olmadığını kendisi de anlamış olmalı ki uyguladığı programı bir de gözlemlerinde ışıltıyla açıklamaya çalışmıştı. Nebati “Faiz artırmayı biz de biliyoruz ama faizi artırdığımızda büyümeyi daraltırız.” açıklamasıyla ekonomik birikiminin parlaklığını sunmuştu. Nureddin Nebati 2 Aralık 2021’de Hazine ve Maliye Bakanı olarak atandı. 1 Aralık 2021’de dolar kuru 12,96 TL idi. 21 Aralık 2021’de ise dolar kuru 17,5 liraya kadar yükseldi. Kur Korumalı Mevduat (KKM) sisteminin açıklanmasının ardından kur 28 Aralık 2021’de 11,41

TL’ye kadar inse de takip eden süreçte yükseliş devam etti. 28 Mayıs 2023 seçimlerinde Erdoğan’ın tekrar seçilmesinin ardından 30 Mayıs’ta dolar yeniden 20 lira sınırını aştı. Nebati görevi devrederken dolar kurunun 20 lirayı aşmaması için verilen mücadelede de yine bir soygun yaşandı. Merkez Bankası’nın döviz rezervi tutabilmek için devreye sokulan KKM için Mart 2022-Nisan 2023 arasında ödenen faiz, yani sermaye sahiplerinin cebine giren miktar toplam 95,4 milyar TL idi.

Ekonomide Ortodoksiye dönüş

Genel seçimler sonrası Şimşek’in, Nebati’den görevi devralırken sarf ettiği “Rasyonel bir zemine dönme dışında seçenek kalmamıştır.” ifadesinin ardından henüz bir yıl geçmeden rasyonel sürecin de sonuna gelindiğini görmüş olduk. Sermayenin tüm fraksiyonlarının onayladığı isim göreve başladıktan bu yana 8,5 olan politika faizi, Ocak 2024’e gelindiğinde, yani Şimşek göreve başladıktan sadece 6 ay sonra yüzde 45’e kadar çıktı. Şubat ayında faiz artırımı yapmayan Merkez Bankası 21 Mart toplantısında 500 baz puan daha artırıma gidince, seçimden bu yana TL politika faizindeki artış 41 bin 500 puanı buldu. Faiz yüzde 8,5’tan yüzde 50’ye çıkarıldı. Geldiğimiz noktada Şimşek’in uyguladığı Ortodoks ekonominin de bir işe yaramadığını gördük. 11 Mart’tan beri kur yükselmeye devam ediyor. Merkez Bankası’nın elindeki tüm rezervler eritildiği halde yükseliş durdurulamadı. Bu yüzden hemen yerel seçim öncesinde Erdoğan ve Şimşek faiz artışı yapmak zorunda kalmıştı.

Yeni bir 128 milyar dolar durumu

Merkez bankasının kur hareketliliğine karşı piyasaya net döviz satışları devam etmiş, bankalarla yapılan SWAP’lar düşülmüş, net uluslararası rezervler tarihi dip seviyesine kadar gerilemiş ancak yine de kur hareketliliği önlenememiştir. Son bir ayda TCMB’nin rezerv kullanımı 2023 seçimleri öncesindeki seviyelere geldi. KKM’nin hazineye maliyeti dolayısıyla, vatandaşın cebinden sermaye sahipleri-

ne aktarılan servet transferinin durumu hâlâ güncelliğini korurken 21 Mart 2024 itibarıyla Merkez Bankası’nın net rezerv satışı 60 milyar doları bulmuştu. Dolayısıyla rahatlıkla söyleyebiliriz ki uygulanan yöntemlerin tamamı boşa çıkmıştır. Kısacası yeniden servet transferinin yaşandığı bir durumla karşı karşıyayız.

Yıkım adı makro ihtiyati tedbirler

Yerel seçimleri de geri bıraktık. Son faiz artışı kararının ardından artık daha sert bir ekonomik yavaşlama ve işsizlik artışı yaşanacak. Temel sorun, tüm bunlara rağmen enflasyonun kontrol altına alınıp alınmayacağı. Hali hazırda işçilerin aldığı ücret gerçekte var olan enflasyonun bile altında olduğu düşünüldüğünde yıkımın ağırlığı daha da artacak. Enflasyonu işçilerin harcamaları üzerinden gören Maliye Bakanı Şimşek sıkılaştırılmış para politikası ile birlikte ilk elden işçilerin alım gücünü daraltmak için harekete geçmişti. Kredi kartlarına ve krediye uygulanan faizi yeniden düzenleme yapmış ve ücretlerin baskılanması için bir dizi politika devreye sokmuştu. Adına enflasyonla mücadele dedikleri şey işçilerin alım gücüne endekslenmiş, yoksulun sofrasına göz diken bir soygundan başka bir şey değildi. Söz konusu sermaye olunca iktidar, şirketlerin artan kârlarının vergilendirilmesine dair herhangi bir hazırlık yapmadı bile. Bununla eş zamanlı olarak Cumhurbaşkanı Erdoğan kararıyla yüzde 18’den yüzde 20’ye çıkarılan KDV oranı vergiyi kazanç oranında yayması gerekirken “Vergiyi tabana yayaacağım” müjdesiyle açıklıyor. İktidar vergiyi tabana, emekçilere yayarken, sermayeden alması gereken vergilerin 2024’te 2,2 trilyonundan, 2025’te 2,7 trilyonundan, 2026’da 2,6 trilyonundan vazgeçiyor. Kısacası yerel seçimlerden öncesine ilan edilen yıkım programı IMF’nin kemer sıkma programlarını mumla aratacak içerikte. İktidar işçileri emekçileri, doğayı, açıkçası canlı yaşamın tamamını yıkıma uğratacak bir program vaat ediyor.

DÜNYA

Dünyaya yayılan çatışmalar ve savaşlar tamamen sermaye sınıfının çıkarına hizmet ediyor.

Crocus Saldırısı ve Sonrası

Rusya'daki ırkçı grupların bu saldırılar ve Ukrayna savaşının derinleşmesinin yarattığı gündemle Rus milliyetçiliğini tırmandırması Rusya'da yaşayan göçmen işçiler açısından büyük bir tehdit oluşturuyor.

Efecan Özcan

Moskova yakınlarındaki Crocus City Hall'de, 30 Mart itibarıyla kurban sayısı 144 kişiye ulaşan bir silahlı saldırı meydana geldi. Yanan konser salonunun yakınında kurbanlar için yaklaşık 130 diplomatik misyon ve uluslararası kuruluş temsilcinin katıldığı bir anma töreni yapıldı. Saldırının zanlılarının gözaltına alınmasının ardından Rusya'da

zayıf olan milliyetçi eğilimler tabiri caizse kendi konumlarını müdafaa etmeye ve fırsat yakaladığında kendini parlatmaya çalışan bir yerden yükselmeye çalışıyor. Bu noktada mevcut Kremlin yönetimini ve Putin'i Rus milliyetçisi olarak tanımlamak doğru olmaz. Zira Putin yıllardır yaptığı her konuşmada Rusya'nın mozaik yapısına ve anayasal olarak tüm kültürlerin, ulusların eşitliğine dikkat çekmiştir. Putin'in bu politikası,

iktidarı boyunca en yüksek katılımı gerçekleşen Rusya'daki başkanlık seçimlerinde %87'nin üzerinde bir oy almasında önemli bir etkidir.

Yükselen milliyetçilik ve göçmen işçiler

Crocus City Hall saldırısıyla suçlanan Tacikistan'ın yerlileri ile bu ülkeden gelen göçmenler şu anda Rusya'da yabancı düşmanlığıyla karşı karşıya. Moskova'da taksi yolcuları, sürücünün Tacik

olduğunu öğrenince seyahat etmeyi reddediyor. Polisler ve denetimlerle tehdit ediliyorlar. Rus milliyetçileri de yangını körüklüyor. Tıpkı Türkiye'deki ırkçıların mevcut AKP-MHP iktidarına bulaşmadan Suriyeli göçmenler üzerinden yaptığı kışkırtmaların benzeri bugün Rusya-Ukrayna savaşına karşı çıkan milliyetçilerin Kremlin politikalarına karşı Orta Asya'dan gelen göçmenleri hedef göstermesi endişe uyandırıyor.

Göçmen meselesi, kültürel bir parçalanmışlığın etkisiyle karmaşık bir mesele haline gelmiş durumda. Çünkü bugün göçmen denen işçiler esasen Sovyetler Birliği'nde bir arada, iç içe yaşayan tek bir halkın çeşitli bölümleriydi. SSCB'nin çözülmesinden sonra çizilen sınırlar ortak kültürün de parçalanmasına yol açtı. 30 yıl öncenin aynı halkı, şimdi karşılıklı pasaportla ve çalışma izniyle seyahat edebiliyor. Rusya'daki işgücü açığı göçmen işçiler dışında çözülemez, zira Ukrayna savaşı bu açığın büyümesine sebep oldu. Niteliksiz işgücüne olan ihtiyaç da Orta Asya ülkelerinden sağlanınca hâliyle sosyokültürel farklılıkların yoğunlaştığı göçmen semtleri meydana geldi. Bu durumun neticesinde de sürekli dışlanan göçmen işçiler, milliyetçiliğin de yükselmesiyle daha da kendi içine kapanmak zorunda kalıyor.

Sonuç

Crocus saldırısının hemen ardından ABD faillerin IŞİD militanı olduğunu kamuoyu ile paylaşmıştı. Rusya tarafı ise yürüttüğü soruşturma neticesinde olayın arkasında Ukraynalıların olduğunu ısrar ediyor. Emperyalistlerin kendi çıkarları doğrultusunda bir açıklama yapması sistemin doğasından gelen bir durum. Ukrayna'nın iddia ettiği gibi Putin'in Ukrayna'daki savaşta daha büyük adımlar atabilmesi için bu saldırıyı planlamış olması, Putin'in son seçimlerde aldığı oy ve destek düşünüldüğünde doğru bir hamle olarak görünmüyor. Yüksek bir oy

ABD ile AB arasındaki "Çatlaklar"

Savaş politikaları sürdürüldüğü takdirde ve "beklenenlerin" gerçekleşmemeye devam etmesi durumunda ise ABD-AB bloğunda ve AB içerisinde çatlakların büyümekle kalmayıp yıkıntılara yol açması gerçekçi bir ihtimal olarak beliriyor.

C. Malatya

Hegemonya mücadelesinin sıradığı küresel zeminde kalıcılığın hızlanıyor. Haliyle bu hızlanma, oluşum halindeki bloklar arasında ve içerisinde var olan çatlakları hareketlendiriyor. ABD ile AB arasında yaşanan son gelişmeler, önümüzdeki kısa vadede "Batı" bloku içerisindeki mücadelelerin ve çatlakların hareketleneceğine işaret ediyor.

Silahlanma

Hegemonik gücünde azalma olsa da küresel güçler arasındaki liderliğini sürdüren ABD, ayakta kalabilmek için savaş kozuna yükleniyor. Silahlanmaya dünyanın geri

kalanından daha fazla harcama yapan ABD, savaş ateşini alevlendirmeye sürdürülen kâr elde etmeye çalışıyor. ABD ile AB arasındaki ilişkilerin en önemli başlığını da "savaş" oluşturuyor. Trump'ın başkanlığı döneminde sıkça vurgulansa da gerçekleşmeyen Avrupa'nın savunma için ABD'ye "bedelini" ödemesi isteği yavaş yavaş gerçekleşiyor. NATO üyesi AB ülkelerinin savunma harcamaları ABD'nin istediği GSYH'nin %2'si sınırına dayandı. Avrupa ülkelerinin 2019-23 arasındaki silah ithalatı, 2014-18 arasındaki döneme kıyasla iki katına çıktı. Ve bu silahların %55'i ABD'den alınırken Washington'un son 5 yıldaki silah ihracatı %17 arttı. Buna ek olarak AB'nin işgü-

cü verimliliğinde ABD'nin geride kalması ile ABD ile AB ekonomileri arasındaki uçurum büyüyor. Böylece ABD savaşlardan doğrudan kâr sağlamakla birlikte sanayisini geliştirmekle kalmıyor, ayrıca AB'yi kendine bağımlı bir vasal haline getiriyor. Son olarak İngiliz askeri yetkililerinin "Rusya ile iki aydan uzun süre savaşamayacaklarını" itiraf etmesi ise savaşın yükünün tamamen Kıta Avrupası'na yüklenilmesinin amaçlandığını gösteriyor.

Yandaşlar ve karşıtlar

ABD'nin dayattığı vasallık, silahlanma ve savaşın yükü AB içerisinde ayrışmaların önünü açmakta.

ABD'nin dayattığı politikalar ve savaşın yayılması çabasına en büyük destek Fransadan geliyor. Fransa'nın ABD ile ilişkilerini geliştirerek silah ihracatını artırması ve Macron'un sonrasında geri adım atsa da "gerekirse Ukrayna'da savaşırız" demesi Paris'in "savaşlarla" AB içerisinde ve küresel düzeyde güç olmayı arzuladığını gösteriyor. Fransa'nın dışında en büyük destek ise silah sanayisini geliştirmek isteyen Alman sermayesinden geliyor. Renk isimli Alman tank parçaları üreten şirketin 2023 yılındaki siparişlerinin %33 artarak 4,6 milyar avroya ulaşması Alman sermayesinin istihdamı kabartmış durumda. Fakat koalisyon ortağı Yeşiller'in bütün çaba-

sına rağmen Alman devleti ve sermayesinin önemli bir kısmı "bağımlılığa" yol açacağı gerekçesiyle savaş ateşinden kısmen de olsa uzak durmaya isteğini sürdürüyor.

AB'nin içerisindeki çeşitli kesimler ise savaş ateşinden uzak kalma konusunda istekle sınırlı kalmayarak aksiyon alıyor. Macaristan'dan sonra Slovakya ve Çekya da Ukrayna'ya askeri yardım gönderilmesini reddediyor. İtalya'da Başbakan Yardımcısı ve sağcı Lega'nın lideri Matteo Salvini ile sağcı Fransız Ulusal Birlik'in lideri Marine Le Pen, ABD yanlısı Avrupa Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen'in bir dönem daha başkan olmasını desteklemeyeceklerini ilan ediyorlar.

AB Dış İlişkiler ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi Borrell ise Avrupa Birliği'nin Ukrayna'daki savaşta olmadığı ve olmayacağını belirtmekle birlikte Gazze'deki sivilleri yönelik operasyonların kabul edilemez olduğunu ifade ediyor. ABD'nin dayattığı savaş ateşine karşı çıkmanın bir diğer yönünü de ekonomik nedenler oluşturuyor.

AB sermayesinin bir kısmı kritik hammadde tedarikinde çeşitlendirmeye yönelse de (ABD'nin uyarılarına rağmen) Çin'i "düşmanlaştırmadan" malzeme almaya devam edebileceklerini belirtiyorlar. Diğer yandan AB liderlerinin Avrupa Yatırım Bankası'nın savunma sanayisine daha

oranıyla halkın büyük çoğunun rızasını almayı başararak tekrar devlet başkanı olan Putin, aslında mevcut askeri politikalarla halkı ikna etmiş görünüyor. Rusya Dışişleri Sözcüsü Mariya Zaharova'nın Komsomolskaya Pravda radyosuna verdiği mülakatta bu saldırı ile ilgili IŞİD'in öne çıkarılma sebebi olarak ABD'nin Ukrayna'yı aklamak için gerçekleştirdiği bir hamle olduğunu belirtiyor. Tüm bunlar bir yana, Rusya'daki ırkçı grupların bu saldırılar ve Ukrayna savaşının derinleşmesinin yarattığı gündemle Rus milliyetçiliğini tırmandırması Rusya'da yaşayan göçmen işçiler açısından büyük bir tehdit oluşturuyor. Putin her ne kadar Rusya'nın bütünlüğü için çok uluslu ve kültürlü yapısının önemini vurgulasa da özellikle Batı bölgelerinde Slavcı faşistlerin Orta Asya halklarına karşı ırkçı şoven bir düşmanlık pompalamasına engel olamıyor. Sınıf mücadelesini gölgeleyen sağ siyaset, kapitalizmin en yüksek aşaması olan emperyalizmin Ukrayna, Rusya, Orta Doğu ve Orta Asya coğrafyalarında iki rakip kapitalist ülkenin yani ABD ve Rusya'nın sermayesinin çıkarına politika üretiyor. Memleketi neresi olursa olsun işçi sınıfı bulunduğu ülkenin sermayesini emeğiyle değerlendiriyor ve sermayenin savaş politikalarını sözümlerine protestoları yapıyor gibi yaparak ırkçılığı yükselten faşist anlayış tamamen sermaye sınıfının çıkarına hizmet eden sınıf bilincini bulanıklaştırmayı hedefleyen bir siyasi eğilimdir.

EKOLOJİ

Doğa talan edilirken, işçiler sömürülür ve her gün öldürülürken yerli ve yabancı sermaye ceplerini doldurmaya devam ediyor.

İliç'te açığa çıkan zehir

İliç'te 9 işçinin yaşamını yitirmesine, büyük bir ekolojik tahribat oluşmasına neden olan liç yığını kayması, bilim insanları ve ekoloji hareketinin uyarıları dikkate alınmadığı için yaşandı.

Gelinen aşamada maden sahasının sorumlularının bir kısmı hapis ile cezalandırılmış olsa da gerçek sorumlu olan şirket patronları herhangi bir hukuki yaptırıma maruz bırakılmadı.

Beyda Ceylan

13 Şubat 2023 tarihinde Erzincan/İliç'te bulunan Çöpler Altın Madeni Kompleksi'nde siyanürlü liç sahasında çökme meydana geldi ve tonlarca siyanürlü yığın madde Fırat Havzası boyunca yayıldı. Toprak altında kalan işçilerden hala bir haber yok. Bu yazı yazıldığı sırada tekrardan yaşanabilecek toprak kayması ihtimali sebebiyle arama-kurtarma çalışmaları durduruldu.

Siyanürlü toprağın Fırat Nehri'ne karışmama ihtimali yok denecek kadar az. Altın Madeni nehre çok yakın. Bu gerçekleştğinde ise nehirdeki tüm yaşamı etkileyecek, suyu kullanılamaz hale getirecek, nehir ekosistemiyle sınırlı kalmayacak bir felaket söz konusu. Ayrıca Fırat nehri ülke sınırlarını aşarak Irak ve Suriye'den geçip Dicle ile birleştikten sonra Basra körfezine dökülür. Yani potansiyel ekolojik tahribat küresel bir tehdit içeriyor.

"Dünyanın en ucuz maliyetli madeni..."

İliç'te dev maden tekellerinden, oligarklara, yerli sermayedarlara, siyasi iktidardan bürokratlara, gazetecilere iç içe geçmiş bir suç ittifakı var. SSR Mining, Alacer Gold, Anagold Madencilik, yerli ortak Çalık Holding. İktidar güçleri, uzun yıllardır ÇED olumlu kararları, kapasite artışının kabulü, milyonlarca dolar vergi indi-

rimi ile SSR Mining ve ortağı Çalık Grubunun madencilik sürdürmesinin yolunu açtı. Madenin üç katı büyütmeye için son kapasite artışı talebine, ekoloji hareketlerinin itirazlarına rağmen "ÇED olumlu" kararı dönemin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum tarafından verildi. İliç'teki katliama yol açan kararın sorumlusu Murat Kurum ise şimdi İstanbul Büyükşehir Belediye Başkan adaylığı ile ödüllendirildi.

12. Kalkınma Planı ise son süreçte maden şirketlerine en büyük kolaylığı sağlayan gelişmelerden biri. Planda açıkça "...İzin süreçleri basitleştirilerek yatırım süreçleri hızlandırılacak ve yatırımcı üzerinde idari ve mali yükler azaltılacak" deniyor.

Maden patronlarının cenneti: Türkiye Türkiye'nin ormanları, tarımsal üretim ve doğa koruma alanları iktidar tarafından sürekli genişleyecek bir şekilde maden ruhsatları verilerek yıkıma uğratılıyor.

Cumhuriyet'in kuruluşundan 2002'de AKP'nin iktidara gelene kadar ki süreçte yaklaşık 2000 maden ruhsatı verilmişken AKP'nin iktidara gelmesiyle bu sayı 300.000'lere kadar yükseldi. Şirketlerin önündeki bürokratik engeller kaldırılarak, sermaye lehine yasal düzenlemeler yapılarak, teşvik politikaları uygulanarak iktidar ve şirketlerin el ele vermesiyle madencilik sektörü doğayı ve emeği sömürerek büyüdü.

Maden Kanunu, 1985'ten bu yana defalarca kez doğa ve emekçiler aleyhine değiştirildi ve bu değişikliklerin büyük bir kısmı torba yasalarla meclisten geçirildi.

İliç'te 9 işçi hala toprağın altındayken Maden Kanunu'na yeni bir değişiklik tasarısı TBMM'ye geldi. Maden ruhsatları doğanın, emekçilerin ve maden sahasına yakın yerlerde yaşayan yerel halkın yararını gözetilerek verilmiyor. Dikkate alınan tek şey şirketlerin kar edip etmeyeceği.

Doğa talan edilirken, işçiler sömürülür ve her gün öldürülürken yerli ve yabancı sermaye ceplerini doldurmaya devam ediyor. 2013 yılında başbakanlık görevi sırasında Erdoğan, "Bütün bu maden işlerini kendime bağladım. Ne olursa olsun ister mermer, ister altın, ister bakır, ister çinko, bizzat göreceğim" sözleriyle iktidarın madencilik sektörüne yaklaşımını ve küresel kapitalizmde Türkiye'nin pozisyonu tarif etmişti.

"Maden alanlarında genellikle zehirli atıkların toprağa geçişini engellemesi için membran zemin kullanılır. Membran, uzun süre doğa koşullarına temas ettiğinde veya deprem gibi büyük afetler yaşandığında zayıflar ve yırtılır. En dayanıklı membranın bile ömrünün 15 yıl olduğu bilinmektedir, siyanür ve ağır metallerin toprağa ve suya karışması, siyanür sızıntısı kaçınılmazdır."

İliç'te 9 işçinin yaşamını yitirmesine, büyük bir ekolojik tahribat oluşmasına neden olan liç yığını kayması, bilim insanları ve ekoloji hareketinin uyarıları dikkate alınmadığı için yaşandı. Gelinen aşamada maden sahasının sorumlularının bir kısmı hapis ile cezalandırılmış olsa da gerçek sorumlu olan şirket patronları herhangi bir hukuki yaptırıma maruz bırakılmadı. Ayrıca yaşanan felaketin ardından gazetecilerin ve ekoloji hareketi üyelerinin alana giderek objektif bir inceleme yapması devlet güçlerince engellendi.

Yakınlarını kaybeden insanlar, şirket personeli tehdit edilerek susmaya mahkum edildi.

Sessizliğin birkaç nedeni

İliç'te Çöpler altın madenini işleten şirketler bölgede büyük bir hegemonya alanı oluşturmuş durumda. Maden projesi ve faaliyetin başladığı ilk günlerden itibaren kamu tarafından sağlanması gereken temel hizmetleri karşılama, arazilere değerinden daha fazla para verme ve köylülerin ve işçilerin bir kısmına lüks evler yapılması, bürokratlar ve memurlar ile kurulan kirli ilişkiler ile ciddi bir suç ve manipülasyon ortamı yaratılmış. Ancak bugün itibarıyla yaşanan tahribatı karşılayacak mali bir planlama, rüşvet vb. mümkün değil. Zararlı atıklar toprağa ve suya karıştı bile. En büyük avantajları bu süreci görünmez hale getirerek unutturmaya çalışmak olacaktır.

Maden yasa tasarısı ve 21.yy sömürge madencilik

Tutarlı bir politika olarak yürütülen cezasızlık; uluslararası şirketlerin yerel ortakları ve rüşvet ağlarıyla besledikleri devlet memurlarının en büyük silahı. Bu silah, yeni rejimle beraber, kısıtlı olarak var olabilen doğal dengeyi koruyan kanunları da öldürdü.

Zeki Öztürk

İktidar güçleri, daha önce 21 kez değiştirdiği maden kanunu 22. kez değiştirmek için ocak ayı sonunda meclis başkanlığına teklif verdi. 13 şubatta gerçekleşen İliç (doğa ve işçi) katliamından sonra tasarısı şimdilik geri çekildi.

Tasarı, madenlerin zorunlu olarak hazırlamak ve sunmak zorunda oldukları Ulusal Maden Kaynak ve Rezerv Raporlama Komisyonu (UMREK) raporunun zorunluluğunu kaldırıyor. 14 Şubat 2019'da getirilen zorunluluk 5 yıl içerisinde bu raporu hazırlamayan madenlerin ruhsatlarının iptal edilmesini sağlıyor.

Bu süre tam bitmek üzereyken,

rapor zorunluluğunu kaldıran yasa tasarısı getirildi. Tasarının getirilme amacı raporlama işlemlerinin maliyeti olarak sunuldu. Ancak öyle veya böyle bu tasarı yasalama sürecine ve 5 yıl geçtiğine göre bu raporu vermeyen madenlerin ruhsatlarının iptal edilmesi gerekiyor. Tabi burjuva demokrasisi kurallarına göre bu kanunu uygulayacak en az bir savcı ve mahkeme gerekiyor değil mi?

Sömürge madencilik

Türkiye'de aktif faaliyette halinde olan 19 altın madeni var. 3 altın madeni şu an proje aşamasında. Bu madenlerin ilki 2001 yılında açıldı. Bu "geç" tarihin nedeni altın tekellerinin 20. yüzyılın sonlarına kadar Afrika ve

Güney Amerika madenlerini bitirmekle meşgul olmaları. En zengin yatakların hem sayılarının hem verimlerinin azalması, bu şirketleri Türkiye-Azerbaycan-İran-Pakistan hattına yatırım yapmaya itti. O tarihten itibaren bu coğrafyanın her tarafına sızma hamleleri yapıyorlar. Türkiye'de altın madenlerinin ruhsatları nedense sadece 3 şirkete veriliyor. Bu ruhsatların aslan payını ise şirketlerin en büyüğü olan Rio-Santo alıyor. Rio-Santo, 1800lerin son çeyreğinden beri tipik sömürgeci bir şirket olarak Osmanlı topraklarında at koşturmaya başladı. Örnek olarak sadece bu şirkete ele almak bile sömürgeciliğin günün şartlarına göre kendisini uyarlayarak nasıl ilerlediğini gösterir nitelikte.

İlk defa, Osmanlı'nın aldığı dış borçlar karşılığında demir yolu inşa ve işletme imtiyazları alan şirket günümüze kadar Türkiye'de faaliyette. 150 yıldır her döneme uygun bir şekilde

dönüşerek, rüşvet-lobi ağları kurarak, üniversitelerle çalışarak, kendisine uygun kanunlar çıkarttırarak ve talepleri değiştirtilmiş maden sektöründe önemli bir yer kaphyor. Ve tabi ki her yıl milyarlarca doları kasasına aktarıyor.

Türkiye'deki küçük-büyük her altın madeni için onlarca şirket açıldığını, bu şirketlerin her birine işin bir kısmının verildiğini görüyoruz. Bunların çoğu "yerli ve milli" algısı yaratan şirketlerdir. Rio-Santo, devletten bir şekilde aldığı ruhsata dayanarak yeni yerli şirketlere imtiyazlar verir. Elini bile sürmeden kârının küçük bir kısmını dağıtarak sermaye birikimini sorunsuz bir şekilde katlayarak devam ettirir.

Şirketin asıl geliri ise direkt altın çıkarma faaliyetinden değil Kanada, ABD, İngiltere ve Avustralya borsalarındaki

hisselerinden gelir. Şirket, uluslararası finans sermayesine Türkiye Devleti'nden aldığı maden sahaslarını ve bu sahalardan kaç ton altın çıkarılacağını açıklar. Türkiye'deki kuralı sızlığı ve rüşvet ağının bilen borsadaki sermayedarlar bu madenlerin hiçbir kurala takılmadan işleyeceğinden emin oldukları için şirketin gelecekteki bu kârına şimdiden ortak olurlar. Bu döngü durmadan devam eder.

Para saçan şirketler

Madencilik yapılacağı alanda yaşayan halkın arazileri mevcut değerinin üzerinde satın alınır. Yol, okul ve hastane yapımı gibi devlet tarafından verilmesi gereken kamu hizmetleri, maden henüz proje aşamasındayken şirketler tarafından karşılanmaya başlar.

Maddi gücün sağladığı bu başlangıç hamlesi zaten yoksullukla cebelleşen köylülerin madencilik karşı mücadeleye

motivasyonunu önemli oranda engeller. Verimli tarım arazilerini, su kaynaklarını tehdit edecek olan, doğaya zararlı çok sayıda kimyasalın kullanılacağı yüksek kâr elde edilen bu faaliyet bu şekilde meşrulaştırılmak istenir.

Bizim payımıza düşen ise siyanürlü toprak ve sular, kanserojen gıdalar, kitlesel hayvan katliamları, kaza diye geçiştirilen cinayetler, topraklarından sürülen insanlar.

Tutarlı bir politika olarak yürütülen cezasızlık; uluslararası şirketlerin yerel ortakları ve rüşvet ağlarıyla besledikleri devlet memurlarının en büyük silahı. Bu silah, yeni rejimle beraber, kısıtlı olarak var olabilen doğal dengeyi koruyan kanunları da öldürdü. Toplumsal bir itiraz ve geri adım atacak bir yol bulmadıkça bu şirketler her gün, her mesai başlangıcında bizi ve onun parçası olduğumuz doğamızı katletmeye devam edecek.

PARTİ'DEN

Çocukların hakları için sokağa!

Bağcılar'da yıllardır cinsel istismara maruz bırakılan onlarca çocuğun sesini yükseltmek için 25 mart günü sokaktaydık. Kadıköy'de gerçekleştirilen basın açıklamasında herkesi Metin Şenay'ın 7 Mayıs'ta görülecek ilk duruşmasına, çocuklardan yana olmaya çağırdık.

Ankara'da yerel yönetim paneli

Ankara İl Örgütü'nün düzenlediği "Yerel Seçimlere Giderken Nasıl Bir Halkçı Yönetim İstiyoruz?" paneli 16 Mart günü parti binasında gerçekleştirildi. Mersin Milletvekili Perihan Koca'nın konuşmacı olduğu panelden sonra seçim sürecini, Mamak ve Ankara'nın sorunlarını, çözüm önerilerini ve halk meclislerini konuştuk. Panelde DEM Parti Mamak Belediye Meclis Üyesi adayımız Hasan Gürer de katıldı.

Didar yoldaşımızı geri aldık

Didar yoldaşımızı aldık, bütün devrimci tutsakları alacağız! 31 Ocak'ta devrimci tutsaklarla dayanıştığı için uydurma gerekçelerle ev baskınıyla gözaltına alınıp tutuklanan PM üyemiz Didar Gül adli kontrol ile 21 Mart tarihinde tahliye edildi. Devrimci tutsaklarla dayanışmak suç değil, onurdur! Bütün devrimci tutsaklara özgürlük!

"Newroz Ruhuyla Halk Meclislerine" şiarıyla alanlardaydık

AKP-MHP iktidarının seçimlerde yaşayacağı sarsıntı Newroz meydanlarında kendini hissettiriyordu. "Şimdi Özgürlük Zamanı" şiarıyla tüm yurda yayılan kutlamalara Kürt halkı milyonlarca kişiyle meydanları doldurdu. Son yılların en coşkulu Newroz kutlamalarına sahne olan meydanlarda Kürt halkının yanında sosyalistler de yerini aldı. Toplumsal Özgürlük Partisi de kutlamalara bulunduğu her yerde "Gücümüz Yeter! Faşist Düzeni Biz

Değiştireceğiz! Newroz Ruhuyla Halk Meclislerine" şiarıyla yerini aldı ve birleşik mücadelenin önemine vurgu yaptı. 2024 Newroz'u hem katılımı hem de öne çıkan mesajlarıyla yerel seçimleri faşizmi kurumsallaştırma aracı olarak gören Saray rejimine karşı net bir mesaj verdi. Tıpkı Newroz kutlamalarından kısa bir süre önce 8 Mart'ta yurdun her yanında sokakları dolduran kadınlar gibi.

İZMİR

MERSİN

ADANA

İSTANBUL

Geleneksel dayanışma yemeklerinde umudu büyüttük

İZMİR

İZMİR

Dayanışma yemeklerimiz bu sene "Umudu ve Dayanışmayı Büyütelim!" şiarıyla İstanbul ve İzmir'de, Adana ve Mersin'de de dayanışma kahvaltısı olarak gerçekleştirildi.

Geçtiğimiz sene depremler dolayısıyla iptal edilen parti dayanışma yemeklerimiz bu sene yerel seçim çalışmaları içerisinde İstanbul ve İzmir il örgütleri tarafından Mart ayı içerisinde

gerçekleştirildi. Adana ve Mersin il örgütleri de dayanışma kahvaltıları düzenledi. Etkinliklere yoğun katılım gözlenirken Parti Sözcülerinin konuşmaları yerel seçimler sonrası

zorlaşacak koşullara karşı mücadeleyi yükseltme ve halk meclislerinde örgütlenme üzerine yoğunlaştı. Dost kurumların da katıldığı etkinlikler halaylarla coşkulu bir biçimde sona erdi.

İSTANBUL

ADANA

MERSİN

UMUTSUZLUĞA DEĞİL TÖP'E ÖRGÜTLEN
HAYDİ ŞİMDİ
FORMU DOLDUR, TÖP'E ÜYE OL,
ÇETE DÜZENİNİN YIKILIŞINA ÖRGÜTLÜ MÜCADELE İLE
İMZANI AT!

Form için kodu tarat

★
TÖP
TOPLUMSAL ÖZGÜRLÜK PARTİSİ

toplumsal özgürlük

Sahibi ve Sorumlu Yazışleri Müdürü: Savaş Çiçek
Adres: İstiklal Cad. Balo Sok. Tokatlıyan Han No: 21 Beyoğlu
Baskı: İhlas Gazetecilik A.Ş. Merkez Mah. 29 Ekim Cad. İhlas Plaza
No: 11A/41 Yenibosna/Bahçelievler, İstanbul Tel: 0212 454 30 00

Hatay Samandağ'da Değişim İttifakı kazandı

Samandağ'da kazanılan seçimi TÖP temsilcisi Taylan Görür ile konuştuk

Samandağ'da yerel seçimlerde bir araya gelen Samandağ Değişim İttifakı kimlerden oluşuyor? Nasıl bir araya geldiniz? Samandağ Değişim İttifakı 12 kurumdan oluşuyor. Akdeniz Kültür ve Dayanışma Derneği, Emek Partisi, Pir Sultan Abdal Kültür Derneği, Samandağ Emekli Dayanışması, Mor Dayanışma Kadın Derneği, Sosyalist Meclisler Federasyonu, Toplumsal Özgürlük Partisi, Türkiye İşçi Partisi ve Yeniden İnşa ittifakın aktif bileşenlerini oluşturdu. DEM Parti, Sosyalist Dayanışma Platformu ve Samandağ Çağrı Platformu da destek açıklamasında bulundular. Bu kurumların tamamı yürütücü olmasa da yöntem olarak asgari müşterekler yöntemini benimseyen kurumlardan oluşuyor. Bir çalıştay çağrısıyla bir araya geldik. Çalıştayda 11 tane çalışma alanı masası kurduk. Bu masaların içerisinde halklar ve inancılar-

dan ekolojije, kadın çalışmalarından halk sağlığına birçok başlık var. Halkla beraber yapılan tartışmalarda bu masalarda ilgili uygulamaların nasıl yapılacağına ilişkin bir perspektif belirlendi. Bu çalışmaların ürünleri çalıştay metinleri olarak yayımlandı. Halkın yerel yönetimlere katılımı ya da halk meclisleri de bunlardan bir tanesiydi. Çalıştayda ittifakın çatı partisi olarak Türkiye İşçi Partisi belirlendi.

Samandağ Değişim İttifakı olarak nasıl bir çalışma yöntemi benimsediniz?

Genel olarak tartışılan konu halkın yerel yönetimlere katılımı ya da halk meclisleri konusuydu. Çünkü bu genel tarzımız olmak zorundaydı. Bununla ilgili yaptığımız çalışmalarda halkın yerel yönetimlere yabancılaşmasından tutun bir irade olarak kendisini yönetimde temsil edebilmesine

kadar tartışarak bir yöntem belirledik. Yerel seçim çalışmamızda öne çıkardığımız ve vaat ettiğimiz en önemli şey buydu. Mahalle mahalle, bölge bölge bunun çalışmasını yürüttük.

Samandağ Belediyesi'ni kazandınız. Nasıl bir çalışma yöntemi ortaya koyacaksınız? Kısa ve orta vadede nelerin değişeceğini bekleyebiliriz? Kısa vadede yapacağımız şey ilçeyi nasıl yöneteceğimizi,

hangi mahallede neleri önceleyeceğimizi halkla birlikte kurduğumuz ve kuracağımız halk meclislerinde kararlaştırma kültürünü yerleştireceğiz. İlk iş olarak altyapı çalışmalarına yöneleceğiz. Ama altyapı çalışmalarının tek başına yeterli olmadığını biliyoruz. O yüzden kritik yerlerde bölgenin kültürel yeniden inşası için de çalışacağız. Kısacası ikili bir hat işleyecek diyebiliriz.